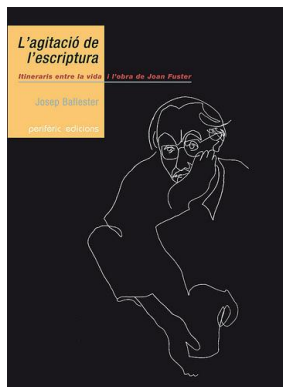

L'agitació de l'escriptura, Josep Ballester

Aquella disciplina artística que, amb major o menor precisió, anomenem literatura està sotmesa sovint a les mateixes oscil·lacions d'incertesa que la vida. El que llegim o deixem de llegir depèn, més sovint que no pensem, del més pur i impensat atzar: del llibre que hem vist en una llibreria i ens ha cridat l'atenció, del que ens han deixat, d'una crítica que ens hi ha fet interessar, d'ésser en el lloc precís en el moment precís...

Sempre i quan, és clar, tinguem clar —prenent com a base el vell adagi que assegura que “No hi ha més certa que saber que no hi ha certes”— defugim la submissió a les llistes d'imprescindibles i dels cànons. Que siguem capaços de fer-nos responsables dels nostres criteris i decisions i, per tant dels nostres encerts i errades. Que tinguem clar que els cànons que estableixen d'altres només serveixen per a ells i que tan sols devem fidelitat als nostres gustos i preferències. Que la vida és elecció. I que l'elecció és llibertat. Llibertat de sortir-se dels camins trillats i de navegar per les vies d'aigua menys fresades.

No és massa provable que *L'agitació de l'escriptura*, de Josep Ballester (Perifèric Edicions, 2009) esdevingui un dels grans èxits de la temporada ni aparegui en la llista dels llibres més llegits, ni que el seu autor pateixi una tendinitis de tant signar exemplars el dia de Sant Jordi... Més quan en aquesta ocasió no ens ofereix ni un recull poètic ni una novel·la, sinó un assaig sobre el polifacètic Joan Fuster. Un tipus de literatura de circulació desgraciadament restringida, que, llevat de comptades excepcions, no acostuma a anar més enllà de l'àmbit acadèmic o literari.

Una situació galdosa, que en general evidencia el nivell cultural del país. Més encara quan es tracta d'obres com aquesta, que ens ofereix una més que interessant i aprofundida anàlisi sobre “la vida i l'obra” de l'autor de Sueca. Amb l'avantatge, davant d'altres obres d'aquest tipus, de centrar-se més en la persona que no pas en l'obra. Una obra de primera magnitud que, afortunadament, ha estat estudiada amb prou atenció pels més diversos autors. Tot i que, per circumstàncies polítiques i institucionals sobradament conegudes, no amb el caràcter exhaustiu que mereixeria a casa seva el que sens dubte va ésser un — per no dir *el*— intel·lectual més destacat del País Valencià del segle passat.

Ballester ens demostra, al llarg de l'obra, que resulta impossible escindir l'obra i la vida de l'autor de *Nosaltres els valencians*. Que, com en la majoria dels creadors que mereixen ésser definits com a tals, una i altra són inseparables: que l'una no es pot entendre sense l'altra. Perquè, de fet, l'una *no hauria existit* sense l'altra. Que l'itinerari biogràfic o literari de Fuster va inextricablement lligat amb el vital. Més quan, sovint, la seva obra sorgia o s'havia incubat al bressol del seu dietari o diari personal.

Seguint l'itinerari vital i bibliogràfic que ens proposa l'assaig, anem prenent consciència de la importància cabdal que la persona —i la personalitat insubornable— de Joan Fuster té en la seva creació literària. De la mateixa manera que Gustave Flaubert va declarar que “Emma Bovary, c'est moi”, bé podríem afirmar que l'obra del creador de Sueca és Joan Fuster. O potser a la inversa: Joan Fuster és la seva obra.

Amb tot, deixant aquestes consideracions al marge, el més rellevant és que l'assaig de Ballester aconsegueix el que hauria d'ésser l'objectiu primordial d'aquest tipus d'obres: mostrar-nos l'home i la seva vida per tal d'interessar-nos per la seva obra. Un objectiu assolit amb escreix. En realitat, un sol motiu t'incita a enllestir tan aviat com sigui possible *L'agitació de l'escriptura*: l'anhel irresistible de cloure'l i submergir-te de nou en l'obra de Fuster!

Per si hi ha algun dubte sobre l'actualitat de l'autor valencià, transcriu un paràgraf que bé es podria haver escrit la setmana passada:

« La seua és una militància cívica, en cap moment de partit, irreverent i radical. Una lluita permanent contra l'homogeneïtzació que intenten aplicar-nos per decret des de tot aneu. A vegades, amb màscares i fal·làcies, d'altres, directament sense cap maquillatge ni embut. Contra els ideologismes i les propostes Irracionals negadores de la llibertat i la diversitat. “A tot estirar”-diu Fuster-, “sóc «nacionalista» en la mesura que m'obliguen a ser-ho (...) Perquè, ben mirat, ningú no és nacionalista sinó enfront d'un altre nacionalista, en bel·ligerància sorda i corrosiva, per evitar senzillament l'oprobri o la submissió.”»

diumenge, 28 de març del mxx

© Cesc Serrahima 2010
www.racodelaparaula.com

Informació sobre els drets

